

‘ಸಮಾಲೋಚನೆ’ ಶಬ್ದದ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಅರ್ಥಗಳು

—ಅರುಣ್ ಜೇಟ್ಟಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಉಪ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕ ಕುರಿತ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ 11ನೇ ಜನವರಿ 2013ರಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ. ಗುಜರಾತ್‌ನ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕ ಕುರಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಜನವರಿ 2, 2013ರಂದು ನೀಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ತೀರ್ಪಿನ ಕುರಿತೂ ಸಹ ನಾನು ಜನವರಿ 3, 2013ರಂದು ನನ್ನ ವಿಸ್ತೃತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆ. ಒಂಬತ್ತು ದಿವಸಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಇವೆರಡೂ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಮನನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವೆರಡೂ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಪುಗಳ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಗಣನೀಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತಿದೆ; ಗುಜರಾತ್ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಪು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಸಂದೇಹ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಯಿದೆಯ ಕಲಂ 3 ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಉಪ-ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿದೆಯ ಕಲಂ 3(2)(ಬಿ) ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ:-

“(b) A person to be appointed as an Upa-lokayukta shall be a person who has held the office of the Judge of a High Court and shall be appointed on the advice tendered by the Chief Minister in consultation with Chief Justice of the High Court of Karnataka, the Chairman, Karnataka Legislative Council, the Speaker, Karnataka Legislative Assembly, the Leader of the opposition in the Karnataka Legislative Council and the Leader of opposition in the Karnataka Legislative Assembly.”

ಗುಜರಾತ್ ಕಾಯಿದೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ (ಕಲಂ 3) ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:-

“For the purpose of conducting investigations in accordance with provisions of this Act, the Governor shall, by warrant under his hand and seal, appoint a person to be known as the Lokayukta.

Provided that the Lokayukta shall be appointed after consultation with the Chief Justice of the High Court and except where such appointment is to be made at a time when the Legislative Assembly of the State of Gujarat has been dissolved or a Proclamation under Article 356 of the Constitution is in operation in the State of Gujarat, after consultation also with the Leader of Opposition in the Legislative Assembly, or if there be no such Leader, a person elected in this behalf by the members of the Opposition in that House in such manner as the Speaker may direct.”

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಯಿದೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಅರ್ಥವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಪ-ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕವಾಗುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ನಿಯುಕ್ತರಾಗಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಮುನ್ನ, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಕಲನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಪದವು 'ಸಮಾಲೋಚನೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಗುಜರಾತ್ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮುದ್ರೆಯಡಿ ನಿಯುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು/ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳವು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಗುಜರಾತ್ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಉಲ್ಲೇಖವಾದ ಪದ 'ಸಮಾಲೋಚನೆ'.

ಚರ್ಚಾರ್ಹ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ 'ಸಮಾಲೋಚನೆ' ಪದಕ್ಕೂ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತ್ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ 'ಸಮಾಲೋಚನೆ' ಪದಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದೇ? ಕರ್ನಾಟಕ ಕುರಿತು ನೀಡಲಾದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಅಕ್ಷರಶಃ ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಎಂಬ ಚಿನ್ನದಂತಹ ನಿಯಮವನ್ನು ಇದು ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ (It follows the golden rule of interpretation i.e. the literal interpretation which clearly expresses the intention of the Legislature).

ಕರ್ನಾಟಕದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಕರ್ನಾಟಕದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಸೂಕ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಂಡಿಸಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲು ಬಯಸುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಲೋಚಕರೊಂದಿಗೂ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡಿದ ಎರಡು ಸಮವರ್ತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕೆಳಕಂಡ ತರ್ಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ:-

“The advice tendered by the Chief Minister will have primacy and not that of the consultees including the Chief Justice of the High Court.

In my view that this the scheme of Section 3(2)(a) and (b) of the Act and however, much we strain, nothing spells out from the language

used in section 3(2)(a) and (b) to hold that primacy be attached to the opinion expressed by the Chief Justice of the High Court of Karnataka. I am, therefore, of the view that the various directions given by the High Court holding that the views of the Chief Justice has got primacy, is beyond the scope of the Act and the High Court has indulged in a legislative exercise which is impermissible in law.

.....

I, however, make it clear that there is no primacy in the views expressed by any of the consultees and after due deliberations of the names suggested by the consultees including the name if any suggested by the Chief Minister, the Chief Minister can advise any name from the names discussed to the Governor of the State for appointment of Upa Lokayukta under the Act.”

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಎರಡನೆ ಸಮವರ್ತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ:-

“Ordinarily, it must be the Chief Minister since he has to tender advice to the Governor and in a sense the appointment is his primary responsibility. It must not be forgotten that the creation of the Upa Lokayukta is a consultation process involving several constitutional authorities and in the context of the Act no constitutional authority is subordinate to the other. I am, therefore, in agreement with the High Court that the recommendation for appointing the Upa Lokayukta under the Act must emanate only from the Chief Minister and only the recommended by him should be considered. As far as section 3 (2)(b) of the Act is concerned the primary responsibility for appointment of the Upa Lokayukta rests with the Chief Minister who has to advise the Governor. Since the Chief Justice is not the only constitutional authority required to be consulted by the Chief Minister before his advice is tendered to the Governor, it cannot be said that only his views will prevail over other constitutional authorities.”

ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಲೋಚಕರೊಂದಿಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬದಲು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಗುಜರಾತ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಗುಜರಾತ್ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕ ಕುರಿತ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಂತಿದೆ : --

“The purpose of giving primacy to the opinion of the Chief Justice is for the reason that he enjoys an independent status and also because person eligible to be appointed as Lokayukta is from amongst the retired judges of the High Court and the Chief Justice is, therefore, the best person to judge his suitability As the Chief Justice has primacy in the appointment in the said matter, the non-acceptance of his recommendation by the Chief Minister remains insignificant. Additionally, a person possessing limited power (Chief Minister!)cannot be permitted to exercise unlimited power.”

ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಒಂಬತ್ತು ದಿವಸಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಉಪ-ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕ ಕುರಿತಂತೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಅನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನಿಗೂ, ಗುಜರಾತಿನ ಕಾನೂನಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎರಡೂ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ನಂತರದ ತೀರ್ಪಿನ ತರ್ಕ ಸಮಂಜಸವೆನಿಸದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಎರಡೂ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಲೋಚಕರೊಂದಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿವೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಎರಡೂ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಎರಡು ವ್ಯಾಸದ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಶಾಸಕನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಸಂದೇಹದಲ್ಲಿ ದೂಡಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ಲೋಕಪಾಲ್ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸಂಸತ್ ನೀಡಿದರೆ, ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕೇವಲ ಸಮಾಲೋಚಕರಾಗುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೋ, ಇಲ್ಲವೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ದೊರೆತು ಸಮಿತಿಯ ಅನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಸಂದರ್ಭ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನ ಅರ್ಥ ನೀಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಮೂಡಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆ ವಿಶ್ವ ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಾಜಿ ಗುಪ್ತಚರರನ್ನು ಬಂಧಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ನಿವಾರಕ ನಿರ್ಬಂಧ ಕುರಿತ ಪ್ರಕರಣವು ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಮನವೊಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಾಂತಿ ಸಂದರ್ಭದ ತಾತ್ಪರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಕಾನೂನಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಗಣನೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೊಂದು ಲಿವರ್‌ಸಿಡ್ಸ್‌ನ ಲಾರ್ಡ್ ಅಟ್ಟಿನ್ ಹಾಗೂ ಸರ್ ಜಾನ್ ಆಂಡರ್‌ಸನ್ ವಿರುದ್ಧದ ಮೊಕ್ಕದ್ಧಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು. ಆಗ ನೀಡಲಾದ ಮಹತ್ವದ ಪದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮರು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ- “ In this country amidst the clash of arms the laws are not silent. They may be changed, but they speak the same language in war as in peace.I protest, even if I do it alone, against a strained construction put upon words with the effect of giving an uncontrolled power of imprisonment to the

Minister. To recapitulate. The words have only one meaning; they are used with that meaning in statements of the common law and in statutes; they have never been used in the sense now imputed to them; they are used in the defence regulations in the natural meaning; and when it is intended to express the meaning now imputed to them, different and apt words are used in the defence regulations generally and in this regulation in particular. Even if it were relevant, which it is not, there is no absurdity or no such degree of public mischief as would lead to a non-natural construction. I know of only one authority which might justify the suggested method of construction. “When I use a word,” Humpty Dumpty said in a rather scornful tone, “it means just what I choose it to mean, neither more or less.” “The question is,” said Alice, “whether you can make words mean different things.” “The question is,” said Humpty Dumpty, “which is to be master—that’s all”

ಸಮಾಲೋಚನೆ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಅರ್ಥ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅದು ಗುಜರಾತಾಗಿರಲಿ,
ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಉಳಿದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವಾಗಿರಲಿ.